

Ex-astronaut Wubbo Ockels: 'Curaçao heeft een

Acht minuten na de start, met een vaart van 28 duizend kilometer per uur, gaan de motoren van het ruimteveer Challenger uit. Met deze snelheid ligt Willemstad 18 minuten vliegen van Amsterdam. Wubbo Ockels (68) kijkt over zijn schouder naar de plek waar hij net vandaan komt. Daar ligt de aardbol, als een ruimteschip in een onmetelijke zwarte ruimte met een dun blauw vlieslaagje op koers rond de zon. "Toen wist ik het", zegt Ockels. "Ik heb een plicht om mijn verhaal te vertellen. Mijn verhaal over duurzaamheid en beter omgaan met dat ruimteschip: er is echt maar één aarde!"

Tekst en foto's: Dick Drayer

De eerste Nederlandse astronaut is te gast op de Curaçao Yacht Club. Zijn schip, de Ecolution is voor groot onderhoud gekomen vanuit Aruba. Het innovatieve en inmiddels beroemde zero-emission zeilschip ligt daar nog wel een maandje. Vorige week mochten genodigden en sponsors op uitnodiging van Billy Jonckheer, president

van de club in het Spaanse Water, een voet aan boord zetten en zich laten voorlichten door Joos Ockels, de vrouw van Wubbo.

Zelf spaarde hij zijn energie voor een inspirerende lezing later die avond. De geplaagde astronaut is ziek. Ernstig ziek. In 2008 werd bij toeval een vergevorderde nier-tumor bij hem geconstateerd. De tumor werd succesvol verwijderd, maar vorig jaar maakte Ockels bekend dat er een maand eerder opnieuw niercelkanker bij hem is ontdekt. De

"De ruimte is waardeloos en levensgevaarlijk"

kanker blijkt een agressieve vorm te hebben en is uitgezaaid naar zijn longvlies. Ockels laat zich vanaf het najaar behandelen in het MD Anderson Cancer Center in Houston. Als deze behandeling

aanslaat, heeft hij naar eigen zeggen nog één tot twee jaar te leven.

Ruimteschip

Het verhaal dat Ockels deelt met zijn publiek brengt hem terug naar die eerste minuten in de ruimte, 31 oktober 1985. "Het beeld dat ik had was waanzinnig, een overweldigend perspectief. Je kent die foto's natuurlijk wel; foto's vanuit de ruimte, waarbij de aarde als een halve bol in het donker hangt. Als je dat beeld met eigen ogen ziet en beleefd gaat er een schok door je heen. Wow, waar ben ik? Ik ben los, ik sta buiten, weg van de aarde. Je krijgt snel het besef dat je daar verloren rondcirkelt, als je niets doet." "De ruimte is niets, pikkedonker. Het is er koud, tweehonderd graden Celsius onder nul. Geen lucht om te ademen. Er is geen leven, geen geschiedenis, er zijn geen delfstoffen. Eigenlijk is die ruimte waardeloos en levensgevaarlijk. En dan kijk je naar die blauwe bol met dat dunne vliesje atmosfeer er omheen en dan besef je dat alles wat waarde heeft daar is. De natuur, je vrienden, je familie: alles wat het leven waardevol maakt, is daar."

"Die bol zweeft daar driehonderd kilometer onder je. Ik besefte dat alles wat waarde heeft in het leven, verzameld ligt op wat ik dan maar noem: het enige ruimteschip dat wij hebben. Er is geen reserve-aarde. Hoe anders keek ik op dat moment naar onze aarde dan die miljarden mensen die daar op dat

Wubbo Ockels ernstig ziek, maar vol plannen: "Green Aruba kan ook op Curaçao."

Wubbo Ockels: overvloed aan vrije energie'

moment op rondliepen en bezig waren met hun eigen dingen?"

"De kwetsbaarheid van dat dunne vliesje rond de aarde is zo zichtbaar in de ruimte. Twintig kilometer maar, tot aan de ruimte! Een vliesje dat het verschil maakt tussen leven en de dodelijke ruimte waar ik was. Ik heb me dat onvoldoende gerealiseerd toen ik op aarde was. Ik voel het daarom als een plicht, als een opdracht om iedereen deelgenoot te maken van dit besef. Ook hier op Curaçao. Juist hier op Curaçao!"

Begrijpen of niet

Joos valt Wubbo bij. "Dat besef en de roeping kwam niet zomaar uit de lucht vallen. Na zijn terugkeer uit de ruimte duurde dat wel even. Zo'n idee om de mensen deelgenoot te maken ontwikkelt zich stap voor stap en krijgt dan vorm. Je moet niet vergeten dat het toen 1985 was. Het besef van wat er met de aarde gebeurt, wat wij mensen er mee doen, was toen heel anders dan nu, in deze eeuw. Pas veel later wisten we en kregen we de bevestiging dat dat wat we met de aarde doen, niet zo oké is."

Gunnar Gouverneur is kapitein op de 'Ecolution'. Het schip geeft handen en voeten aan de gedachte van duurzaamheid die Ockels en zijn team willen uitstralen. Gunnar is van Curaçao, maar woont met vrouw en twee kinderen in Nederland. Hij

is samen met Wubbo en zijn vrouw opgestapt in Scheveningen. Voor hem is de boodschap van Ockels wat het is: "Je begrijpt het of je begrijpt het niet. Het is niet iets onbereikbaars, gezweef. Nee, het is heel tastbaar. We zitten niet meer in een tijd dat de aarde plat was. We weten wat we hebben en dat moeten we koesteren. Mijn schip moet goed zijn. Ik kan niet op zee zijn, problemen krijgen en heimwee krijgen naar het vaste land, omdat mijn zaken niet op orde zijn. Zeker dit schip. Het zit vol met duurzame snufjes, het is een feest om kapitein te zijn op dit schip."

Windmolen

Joos legt uit dat de Ecolution eigenlijk een windmolen op het water is. Een energie-autonoom zeilschip dat innovatief is in energiewinning, energieopslag en zeilvoering. Het schip heeft als motto en leidraad 'autonomie' en is een demonstratief en educatief voorbeeld voor de interesse en acceptatie van een duurzame ontwikkeling op aarde. Een schip dat zo min mogelijk fossiele brandstof gebruikt. Voor extra power en veiligheid zijn er twee dieselmotoren van elk 55 Kw die ook op biodiesel draaien. "Deze autonomie bereikt het schip door tijdens het zeilen substantiële energie te genereren. Er zijn maar drie tot vijf zeildagen nodig om drie weken comfortabel te kunnen leven aan boord", zegt

Joos Ockels

Joos. "Er ligt voor elfduizend kilo aan accu's in de boot. Wij hebben twee met een skeg beschermde roeren, die steken twee meter. Zo diep is het schip. Daarnaast hebben we een zwenkkiel, die uitgestoken zes meter diep steekt. Dat heb je ook wel nodig als je zoveel zeil hebt. Tussen die twee roeren zitten twee schroeven van 90 centimeter. Beide verbonden met een elektromotor aan de accubank. Het schip is gemaakt voor comfort, niet voor snelheid. We hebben zelfs vloerverwarming, maar dat is hier niet echt nodig. Het systeem is prachtig, maar remt wel af. Dat is een beetje het dilemma van energie opwekken terwijl je vaart. Die 'molens' onder water remmen af." Gunnar valt Joos bij. "Bij de bouw van het schip in 2007 was dit nog geen proven technologie. Tijdens de oversteek naar Aruba hadden we een ICT'er aan boord, die de software van de energieopwekking aanpaste of herschreef. Het programma moest een goede balans zoeken, zodat het schip bij energie-opwekking niet teveel snelheid verloor. Bij mindere wind, ga je ook minder opwekken, maar je wilt wel de juiste snelheid in knopen aanhouden."

Curaçao

Wubbo Ockels wil zijn gehoor graag overtuigen dat er geen enkele reden is voor Curaçao om achter te blijven bij Aruba. Op dat eiland heeft de astronaut met zijn

team bijna een jaar gewerkt aan een duurzaam Aruba. "Green Aruba kan ook op Curaçao", zegt Ockels. Mike Eman is ambitieus. Die wil in 2020 niet meer afhankelijk zijn van fossiele brandstoffen. Mind you: dat is al over zes jaar! Wat belangrijker is, is dat hij de goede richting opgaat. Dat moet Curaçao bedenken."

"Een duurzame toekomst is een toekomst met werkgelegenheid", zegt Ockels. "En ook een leukere toekomst. Curaçao is net als Aruba een fantastisch eiland met een enorme potentie. Jullie hebben een overvloed aan vrije energie. Meer dan menig ander volk op deze aarde. Er is een enorme hoeveelheid zon, gratis. Er is altijd wind, gratis. En er is koud zeewater, nu nog gratis. Als het eiland nu investeert, kan het over twintig jaar een windmolen uitzetten, omdat er te veel energie is."

"Je hebt er wel iemand voor nodig die een voortrekkersrol wil vervullen, zoals Eman op Aruba. Ik ken de situatie op Curaçao niet goed genoeg, maar duurzaamheid moet gedragen worden door iedereen. De overheid moet dat faciliteren, want niet iedereen kan die keuze zelf maken; die elektrische auto is nog te duur, net als zonnepanelen. En heel belangrijk: er is sprake van een echte transitie. Dingen gaan anders werken. Weg van fossiele brandstof, over op alternatieve bronnen. Dan moet je ook zorgen dat de grote partijen, die nu

"Duurzaamheid moet worden gedragen door iedereen"

geld verdienen aan fossiele brandstoffen met je gaan samenwerken. Die hebben ook belangen. Als je daar geen rekening mee houdt, krijg je verzet en gaat het niet lukken."

Isla-raffinaderij

Volgens Ockels heeft Curaçao bovendien nog een ander probleem. "Curaçao heeft veel afwisseling, meer dan Aruba. Het is hier ongelofelijk mooi: een prachtig heuvellandschap en mooie huizen. Veel geschiedenis. Maar het eiland heeft ook een reusachtig probleem: het grootste deel van de vooral arme bevolking zit met slechte lucht die ze inademen."

Dat moet toch een keer aangepakt worden, veranderen. Curaçao weet niet waar ze heen wil met die raffinaderij, zijn daar in ieder geval minder strak in. Wellicht goeie plannen, daar niet van. Als je de Annabaai invaart ervaar je hoe geweldig mooi Willemstad is. En hoe zoveel mooier Willemstad kan zijn, als die raffinaderij weg is. Als daar huizen staan, met steigers en restaurantjes aan een mooie baai. Dat kan een ongekende weelde zijn voor alle Curaçaoënaars."

"Ik ben ziek. Dus plannen is moeilijk. Maar als Curaçao mij zou benaderen om richting te geven aan fundamentele duurzaamheid op het eiland, dan steek ik m'n handen graag uit de mouwen. Dat noem ik 'happy energy'."

De ex-astronaut gaf vorige week een inspirerende lezing.